

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 550/2020-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti LiNi s. r. o., Moravský Svätý Ján 7, IČO 47 574 101, zastúpenej advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 51/2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti LiNi s. r. o. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. septembra 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti LiNi s. r. o., Moravský Svätý Ján 7, IČO 47 574 101 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 51/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) domáhala na žalovanom zaplata pohľadávky vo výške 19 715,50 € s príslušenstvom. Okresný súd rozhodol vo veci ako súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 26 Cb 508/2015-243 z 13. novembra 2018, ktorým zaviazal žalovaného k zaplateniu sumy 19 715,50 € s príslušenstvom a náhrade trov konania v plnom rozsahu.

2.1 Žalovaný podal 28. novembra 2018 proti rozsudku okresného súdu č. k. 26 Cb 508/2015-243 odvolanie, ku ktorému sa sťažovateľka vyjadrila podaním z 10. januára 2019. Na vec sa vzťahujúci súdny spis spolu s predkladacou správou bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovaného 25. marca 2019.

2.2 Podľa tvrdenia sťažovateľky od daného momentu je krajský súd v rámci odvolacieho konania absolútne nečinný a nevykonal vo veci žiadny relevantný úkon po dobu jeden a pol roka. Podľa názoru sťažovateľky „... porušovateľ počas (ne)vedenia namietaného konania nevenoval riadnemu vedeniu konania dostatočnú pozornosť, nekonal hospodárne, nekonal efektívne, nekonal bez zbytočných prietahov...“.

2.3 Sťažovateľka je toho názoru, že „... ak by aj odvolací súd v najbližšej dobe rozhodol v odvolacom konaní, tak by nebol schopný konvalidovať ten fakt, že doposiaľ konal absolútne neefektívne, nesústredene a ústavne non-konformne, keďže za takmer 1,5 roka, čo má porušovateľ spis k dispozícii pre konanie a rozhodnutie vo veci, nevykonal žiaden úkon, ktorým by vec priblížil bližšie k právoplatnému skončeniu veci, teda porušovateľ zjavne nie je schopný viesť namietané odvolacie konanie bez zbytočných prieťahov...“.

3. Na základe skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 v konaní na krajskom súde vedenom pod sp. zn. 4 Cob 51/2019 porušené boli, a prikáže krajskému súdu konať bez zbytočných prieťahov. Súčasne sa sťažovateľka domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € a náhrady trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

4. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene

a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 56 ods.2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré sú podané navrhovateľom bez právneho zastúpenia podľa § 34 a § 35 zákona o ústavnom súde a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu (§ 37 zákona o ústavnom súde), návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané zjavne neoprávnenou osobou, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

10. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, podľa ktorých každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prierahov, a súčasne sa domáha aj vyslovenia porušenia svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

12. Ústavný súd vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti požiadal o vyjadrenie sa k jej obsahu krajský súd, ktorý v podaní sp. zn. 1 SprV 493/2020 zo 6. októbra 2020 uviedol, že predmetný súdny spis bol 25. marca 2019 okresným súdom predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku č. k. 26 Cb 508/2015-243 z 13. novembra 2018.

12.1 Krajský súd uviedol, že vo veci je stanovený termín verejného vyhlásenia rozsudku na 22. október 2020. Podľa vyjadrenia zákonnej sudkyne nebolo možné vo veci skôr rozhodnúť z objektívnych dôvodov vzhľadom na početnosť a skladbu prejednávaných vecí, keď odvolací senát prednostne rozhodoval o nariadení neodkladných opatrení a vo veciach registrovej agendy.

12.2 Krajský súd ďalej odôvodnil, že dĺžka odvolacieho konania bola ovplyvnená aj množstvom reštančných spisov prerozdelených zákonnej sudkyňi v priebehu roka 2020, ako aj mimoriadnou spoločenskou situáciou spôsobenou pandémiou COVID-19. Krajský súd poukázal na ustanovenia zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“), ktorým sa obmedzila možnosť uskutočňovania pojednávaní a účasti verejnosti len na nevyhnutný rozsah (k tomu pozri § 3 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z.).

13. Z obsahu ústavnej sťažnosti, obsahu súdneho spisu a preverením skutočností relevantných pre posúdenie veci ústavný súd zistil, že krajský súd v napadnutom konaní postupoval v súlade s § 378 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

13.1 Ústavný súd pripomína, že konanie na druhej inštancii je v rámci Civilného sporového poriadku koncipované ako konanie, keď odvolací súd nemusí vo veci nariadiť pojednávanie, čím zákonodarca sledoval práve rýchlosť, efektívnosť a hospodárnosť odvolacieho konania. Je na úvahe konkrétneho odvolacieho senátu, či rozhodne bez nariadenia pojednávania. Ak odvolací senát rozhoduje o odvolaní bez nariadenia pojednávania, nemožno časový úsek v danej situácii od podania odvolania do konečného rozhodnutia súdu druhej inštancie označiť ako „absolútnu nečinnosť“. Je nutné prihliadnúť na časový rámec, ktorý je potrebný na oboznámenie sa s obsahom súdneho spisu, procesným postupom súdu prvej inštancie, dôvodmi odvolania a vyjadreniami strán sporu.

13.2 V konkrétnom prípade sťažovateľky krajský súd prejednal vec v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného (§ 379 a § 380 CSP), pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený na úradnej tabuli a webovej stránke krajského súdu (§ 219 ods. 3 CSP). Odvolací súd vo veci nenariadil pojednávanie z dôvodu, že súd prvej inštancie správne a dostatočne zistil skutkový stav veci, ale jeho rozhodnutie bolo založené na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 385 CSP *a contrario*).

13.3 Krajský súd rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 4 Cob 51/2019-380 z 22. októbra 2020 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 26 Cb 508/2015-243 z 13. novembra 2018 v časti I. výroku zmenil a žalobu zamietol, súčasne žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

13.4 Overením aktuálneho stavu napadnutého konania ústavný súd zistil, že krajský súd 18. novembra 2020 vrátil súdny spis okresnému súdu na účel uskutočnenia úkonov spojených s doručovaním písomného vyhotovenia rozsudku č. k. 4 Cob 51/2019-380 sporovým stranám (postup podľa § 395 CSP). Rozsudok krajského súdu č. k. 4 Cob 51/2019-380 bol doručený obom stranám sporu 23. novembra 2020, čím sa stal právoplatným a vykonateľným.

14. Ústavný súd na tomto mieste konštatuje, že v čase rozhodovania o ústavnej sťažnosti bolo vo veci právoplatne rozhodnuté a krajský súd tak vykonal v rámci svojej dispozície všetky úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky.

14.1 Ústavný súd uzatvára, že hoci dĺžka odvolacieho konania nebola optimálna, ústavný súd nevyhodnotil nečinnosť krajského súdu svojou intenzitou za závažnú do takej miery, aby dosiahla ústavnoprávny rozmer.

15. Ústavný súd tiež prihliadol na to, že priebeh napadnutého konania spadol čiastočne do obdobia vyhlásenia výnimočného stavu 16. marca 2020 a jeho neskorších rozšírení uzneseniami vlády Slovenskej republiky podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 (obdobne tak aj vyhlásený núdzový stav od 1. októbra 2020, pozn.). Prijaté právne opatrenia a tiež celková spoločenská situácia v tomto období mali nepochybne vplyv aj na priebeh napadnutého konania. Uvedenú skutočnosť však nemožno pripočítat' na ťarchu krajského súdu. Aj v kontexte s danou okolnosťou možno dĺžku napadnutého konania v trvaní jedného roka a šiestich mesiacov považovať ešte za ústavne akceptovateľnú.

16. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, ÚS 92/03, III. ÚS 359/08). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že charakter postupu všeobecného súdu v napadnutom konaní sa nevyznačuje takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011). Okrem toho jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3 2009).

17. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou v okolnostiach danej veci preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup krajského súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. decembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu